

**EGZAMIN
W KLASIE TRZECIEJ GIMNAZJUM
W ROKU SZKOLNYM 2016/2017**

CZĘŚĆ 1.

JĘZYK POLSKI

**ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ
ARKUSZE: GH-PX1, GH-P4, GH-P5**

Zadanie 1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	<i>Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej.</i> 1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 9) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście [...].

Rozwiązanie

FP

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	<i>Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej.</i> 1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 9) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście [...].

Rozwiązanie

B

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 3. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	<i>Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej.</i> 1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 9) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście [...].

Rozwiązanie

C

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 4. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	<i>Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej.</i> 1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 9) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście [...].

Rozwiązanie

D

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 5. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	<i>Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej.</i> 3. Interpretacja. Uczeń: 1) odbiera teksty kultury na poziomie dosłownym i przerośnym.

Rozwiązanie

A2

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 6. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	3. Świadomość językowa. Uczeń: 8) [...] rozpoznaje tryby [...] czasownika [...] – wyjaśnia ich funkcję w tekście.

Rozwiązanie

AC

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 7. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
III. Tworzenie wypowiedzi.	1. Mówienie i pisanie. Uczeń: 2) stosuje zasady organizacji tekstu zgodnie z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat. 5) [...] uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi.

Schemat punktowania

2 punkty – uczeń zajmuje stanowisko i uzasadnia je, podając dwa argumenty (argumentacja pełna).

Przykładowe rozwiązanie

Uważam, że należy czytać nowości, ponieważ współczesne książki są napisane zrozumiałym językiem. Poruszają również aktualne tematy i problemy, z którymi spotykamy się na co dzień.

1 punkt – uczeń zajmuje stanowisko i uzasadnia je, podając jeden argument LUB argumentacja niepełna.

Przykładowe rozwiązanie

Warto czytać dzieła klasyków, ponieważ skoro zapisały się na trwałe w historii, to znaczy, że niosą ze sobą wartościowy przekaz.

0 punktów – uczeń tylko zajmuje stanowisko LUB udziela odpowiedzi niezgodnej z poleceniem, LUB nie udziela odpowiedzi.

Uwaga!

1. Uczeń może przyjąć stanowisko za i przeciw, ale wówczas każdą z opcji musi uzasadnić jednym argumentem.

Zadanie 8. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	<i>Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej</i> 1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 9) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście [...].

Rozwiązanie

D

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 9. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	<i>Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej</i> 2. Analiza. Uczeń: 10) charakteryzuje i ocenia bohaterów.

Rozwiązanie

TT

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 10. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 2) wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje [...].

Rozwiązanie

PF

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 11. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 2) wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje [...].

Rozwiązanie

AD

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 12. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
III. Tworzenie wypowiedzi.	2. Świadomość językowa. Uczeń: 3) tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wyśławiania się; świadomie doбира synonymy [...] dla wyrażenia zamierzonych treści.

Rozwiązanie

C

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 13. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	2. Analiza. Uczeń: 8) rozpoznaje odmiany gatunkowe literatury popularnej: powieść lub opowiadanie obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne [...].

Rozwiązanie

B

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 14. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 2) wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje [...].

Rozwiązanie

D

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 15. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	<i>Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej.</i> 1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 9) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście [...].

Rozwiązanie

PF

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 16. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	3. Świadomość językowa. Uczeń: 3) dostrzega różnicowanie słownictwa [...]; rozpoznaje wyrazy rodzime i zapożyczone (obce) – rozumie ich funkcję w tekście.

Rozwiązanie

B

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 17. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 7) rozpoznaje intencje wypowiedzi [...].

Rozwiązanie

BC

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 18. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	3. Interpretacja. Uczeń: 1) przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury [...].

Rozwiązanie

C

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 19. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	2. Analiza. Uczeń: 4) wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu [...]składni (powtórzeń) [...].

Rozwiązanie

B

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 20. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	<i>Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej.</i> 2. Analiza. Uczeń: 1) dostrzega swoistość artystyczną dzieła.

Rozwiązanie

PF

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 21. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	<i>Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej.</i> 3. Świadomość językowa. Uczeń: 3) rozpoznaje w wypowiedziach podstawowe części mowy [...] i wskazuje różnice między nimi.

Rozwiązanie

AD

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 22. (0–10)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
III. Tworzenie wypowiedzi.	<p>1. Mówienie i pisanie. Uczeń:</p> <p>1) tworzy spójne wypowiedzi [...] pisemne w następujących formach gatunkowych: [...] rozprawka [...]; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada;</p> <p>2) stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat.</p> <p>2. Świadomość językowa. Uczeń:</p> <p>3) tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wystawiania się; świadomie dobiera synonimy i antonimy do wyrażenia zamierzonych treści;</p> <p>4) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie;</p> <p>5) stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach; dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom;</p> <p>6) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych [...];</p> <p>10) stosuje poprawne formy odmiany rzeczowników, czasowników (w tym imiesłów), przymiotników, liczebników i zaimków; stosuje poprawne formy wyrazów w związkach składniowych (zgody i rządu).</p> <p><i>Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej.</i></p> <p>5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym [...];</p> <p>6) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych [...].</p>

Schemat punktowania

1. Treść (0–4)

4 punkty	3 punkty	2 punkty	1 punkt	0 punktów
praca odnosi się do problemu sformułowanego w temacie	praca odnosi się do problemu sformułowanego w temacie	praca w przeważającej części odnosi się do problemu sformułowanego w temacie	praca jest luźno związana z problemem sformułowanym w temacie	praca nie odnosi się do problemu sformułowanego w temacie lub praca nie zawiera argumentacji
przedstawia stanowisko autora	przedstawia stanowisko autora	przedstawia stanowisko autora	przedstawia stanowisko autora	
zawiera trafną i wnikliwą argumentację popartą przykładami z literatury	zawiera trafną argumentację popartą przykładami z literatury	zawiera częściowo trafną argumentację zilustrowaną przynajmniej jednym przykładem z literatury	zawiera próbę argumentacji	
zachowuje logikę wyvodu, zawiera wnioskowanie	zachowuje logikę wyvodu			

1. Błąd rzeczowy zakłócający logikę wypowiedzi oraz błędy dotyczące rodzajów i gatunków literackich, tytułów, imion i nazwisk autorów oraz bohaterów tekstów **wskazanych w podstawie programowej** powodują obniżenie oceny o jeden poziom.
2. W pracy krótszej od wyznaczonej objętości ocena kompozycji, stylu, języka, ortografii i interpunkcji pozostaje na poziomie 0.
3. Jeżeli uczeń pisze pracę niezgodną z poleceniem, otrzymuje 0 punktów również w pozostałych kryteriach.

Cechy uwzględnione na schemacie:

1. Zgodność z tematem – napisanie wyvodu argumentacyjnego rozstrzygającego problem sformułowany w postaci tezy (hipotezy).
2. Stanowisko autora wobec problemu – postawienie tezy lub sformułowanie hipotezy, sąd wyrażony pośrednio lub bezpośrednio.
3. Trafność i wnikliwość argumentacji – dobranie odpowiednich do wyrażonego sądu argumentów i analiza przykładów służących do udowodnienia punktu widzenia autora (tezy), właściwe ich zhierarchizowanie ze względu na siłę oddziaływania.
4. Logika wyvodu, w tym sformułowanie sądu, dowodzenie, podsumowanie rozważań.

2. Segmentacja tekstu

1 p. – zachowany logiczny tok rozważań, segmentacja konsekwentna i celowa.

0 p. – brak uporządkowania logicznego, segmentacja przypadkowa lub brak segmentacji.

3. Styl (0–1)

1 p. – styl konsekwentny, dostosowany do wyvodu argumentacyjnego; występują wyrażenia zapewniające spójność tekstu i wyznaczające jego strukturę, podkreślające punkt widzenia autora i słuszność przywołanych argumentów.

0 p. – styl niekonsekwentny lub niedostosowany do wyvodu argumentacyjnego.

4. Język (0–2)

2 p. – dopuszczalnych 5 błędów (składniowych, leksykalnych, frazeologicznych, fleksyjnych lub stylistycznych).

1 p. – dopuszczalnych 6 błędów (składniowych, leksykalnych, frazeologicznych, fleksyjnych lub stylistycznych).

0 p. – powyżej 6 błędów (składniowych, leksykalnych, frazeologicznych, fleksyjnych lub stylistycznych).

5. Ortografia (0–1)

1 p. – dopuszczalne 2 błędy.

0 p. – powyżej 2 błędów.

W przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

1 p. – dopuszczalne 3 błędy.

0 p. – powyżej 3 błędów.

6. Interpunkcja (0–1)

1 p. – dopuszczalne 3 błędy.

0 p. – powyżej 3 błędów.

W przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

1 p. – dopuszczalne 4 błędy.

0 p. – powyżej 4 błędów.

1. SPOSOBY OZNACZANIA BŁĘDÓW W PRACACH UCZNIOWSKICH

Rodzaje błędów	Sposób oznaczania*
Błędy merytoryczne	
naruszenie poprawności merytorycznej	rzech.
usterki merytoryczne	
Błędy językowe	
1. błędy gramatyczne	jęz.
a) fleksyjne	
b) składniowe	
2. błędy leksykalne	
a) wyrazowe (słownikowe)	
b) frazeologiczne	
c) słowotwórcze	
3. błędy stylistyczne	
Błędy w zapisie	
a) ortograficzne	ort.
b) interpunkcyjne	int.
c) graficzne (przestawienie, opuszczenie lub zamiana liter)	graf.

* Sposób oznaczania błędu: oznaczenie właściwym skrótem kategorii błędu na marginesie pracy. Egzaminatorzy nanoszą informacje o błędach oraz liczbie przyznanych punktów bezpośrednio na pracy długopisem.

2. CHARAKTERYSTYKA BŁĘDÓW

- **błędy merytoryczne**

a) naruszenie poprawności merytorycznej – błędy zakłócające logikę wypowiedzi oraz błędy świadczące o nieznajomości tekstów, dotyczące rodzajów i gatunków literackich, tytułów, imion i nazwisk oraz bohaterów tekstów wskazanych w podstawie programowej;

b) usterki merytoryczne niewpływające na wywód argumentacyjny, koncepcję wypowiedzi pisemnej – pomyłki w nazwach własnych, w tym w nazwiskach i nazwach obcego pochodzenia, datach, niewłaściwe użycie pojęć, terminów, zniekształcanie cytatów.

- **błędy językowe**

1. błędy gramatyczne

a) fleksyjne

- **niewłaściwa postać wyrazu, np.**
widnokrąg zamiast *widnokrąg*
kontrol zamiast *kontrola*
wziąć zamiast *wziąć*
właczać zamiast *włączać*

- **niepoprawna odmiana wyrazu (niewłaściwa postać tematu fleksyjnego i/lub niewłaściwa końcówka fleksyjna), np.**
diabłowi zamiast diabłu
psowi zamiast psu
ja rozumie/ę zamiast ja rozumiem
w cudzysłowiu zamiast w cudzysłowie
- **nieodmianianie wyrazu, który ma swój wzorzec deklinacyjny, np.**
Z przyjemnością przeczytałem komedię Aleksandra Fredo zamiast Z przyjemnością przeczytałem komedię Aleksandra Fredry.

b) błędy składniowe

- **błędy w zakresie związku zgody, np.**
Do pokoju wszedł Tomasz i Jacek zamiast Do pokoju weszli Tomasz z Jackiem
Przyszło czterdzieści trzy osoby zamiast Przyszły czterdzieści trzy osoby
- **błędy w zakresie związku rządu, np.**
bronić ojczyznę zamiast bronić ojczyzny
rozdzielić prawdę od fałszu zamiast rozdzielić prawdę i fałsz
mniejszy jak ty zamiast mniejszy niż ty albo mniejszy od ciebie
- **błędy w użyciu przyimków i wyrażen przyimkowych, np.**
przed i po obiedzie zamiast przed obiadem i po obiedzie
na tygodniu zamiast w tygodniu
jechać do Białorusi zamiast jechać na Białoruś
- **niepoprawne konstrukcje z imiesłowowym równoważnikiem zdania, np.**
Czytając takie reportaże, lzy napływają same do oczu zamiast Kiedy czyta się takie reportaże, lzy same napływają do oczu
Mając cztery lata, mama kupiła mi rower zamiast Kiedy miałem cztery lata, mama kupiła mi rower
- **konstrukcje niepoprawne pod względem szyku, np.**
Mały Księżę podróżował, żeby poznać przyjaciela, po planetach zamiast Mały Księżę podróżował po planetach, żeby poznać przyjaciela
Bohaterski Odyseusz by oddał życie za towarzyszy swych zamiast Bohaterski Odyseusz oddałby życie za swych towarzyszy
- **nadużycie konstrukcji biernych, np.**
Mam dużo książek przeze mnie przeczytanych zamiast Mam dużo książek, które przeczytałem
- **brak umiejętności wyznaczania granicy zdania, „potoki” składniowe, np.**
Mój kolega Jacek opowiadał. Mi swoje przeżycia zamiast Mój kolega Jacek opowiadał mi swoje przeżycia

- **błędy leksykalne**

a) wyrazowe (słownikowe)

- **użycie wyrazów w niewłaściwym znaczeniu, np.**
Sformułowano oddział wojska zamiast Sformowano oddział wojska
Kobiety były otaczane powszednią czcią zamiast Kobiety były otaczane powszechną czcią
- **mylenie znaczeń wyrazów podobnych brzmieniowo i morfologicznie, np.**
efektowny i efektywny
integrować i ingerować
adaptować i adoptować

- **posługiwanie się pleonazmami, np.**
fakt autentyczny
rokować nadzieję
akwen wodny
okres czasu
- **naruszenie łączliwości wyrazu, np.**
odnieść porażkę zamiast ponieść porażkę
wyrządzać straty zamiast powodować straty
- **nadużywanie wyrazów modnych i zapożyczeń, np.**
kreować, selfi, trend, lunch

b) frazeologiczne

- **łączenie elementów dwóch i więcej związków frazeologicznych, przekształcanie związków frazeologicznych, zmienianie ich znaczeń, np.**
Janka to odpowiedzialna koleżanka, zawsze umywa ręce od wszystkiego zamiast Janka to nieodpowiedzialna koleżanka, zawsze umywa ręce od wszystkiego
Polscy rycerze wyszli ofiarną ręką ze starcia z wrogami zamiast Polscy rycerze wyszli obronną ręką ze starcia z wrogami
dolać oliwy zamiast dolewać oliwy do ognia
ciężki/trudny orzech do zgryzienia zamiast twardy orzech do zgryzienia

c) słowotwórcze

- **budowanie formacji niezgodnie z polskimi modelami słowotwórczymi, np.**
spec grupa zamiast grupa specjalna
sport telegram zamiast telegraficznie o sporcie
- **zastosowanie niewłaściwego formantu lub niewłaściwej podstawy słowotwórczej, np.**
głupiość zamiast głupota
eurosejm zamiast europarlament
- **błędy stylistyczne**
- **mieszanie stylów, np. używanie słownictwa potocznego w sytuacjach publicznych, np.**
Jan Kochanowski to gość, którego utworów dzisiaj już nikt nie rozumie
- **stosowanie skrótów myślowych, np.**
Santiago mieszkał w starej chacie na skraju ubóstwa
W mieście panuje tylko smutek i radość zaczerpnięte z dzieł Chopina
- **ubóstwo słownictwa, np.**
Ta sukienka mogłaby być nawet taka, jak o tam, tamta
Pogoda jest taka, jaka jest
Ten bohater był taki, że oni go tak traktowali
- **nadużywanie zaimków, np.**
Tak jak pisał Pelc, Szekspir wziął trochę tego, co już było, dodał coś od siebie i powstało coś nowego
- **stylizacja językowa niemająca uzasadnienia w treści i charakterze stylowym wypowiedzi, np.**
Mały Książę był zły, wszakże nie mógł znaleźć przyjaciela

- **błędy w zapisie**

a) ortograficzne

- **używanie niewłaściwych liter i połączeń literowych w zapisie, np.**
mruwka, ieść, husteczka, poządny

- **niewłaściwa pisownia łączna lub rozdzielna, np.**
codzień, w prost, jasno zielony, z nie ukieł
- **niewłaściwe używanie wielkich i małych liter w nazwach własnych i pospolitych, np.**
Jan z czarnolasu, Wybrzeże kości słoniowej, w miniony Czwartek

b) interpunkcyjne

- **brak właściwego znaku interpunkcyjnego, np.**
Kiedy pada deszcz lubię słuchać wesolej muzyki
- **zbędne użycie znaku interpunkcyjnego, np.**
Nad Morzem Bałtyckim, jest wiele dzikich plaż

c) graficzne

- **nieczytelny zapis, niepełne słowa, przestawienie liter niebędące błędem językowym**

3. KRYTERIA OCENY PRAC UCZNIÓW ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ

a) ortografia

1 p. – dopuszczalne 3 błędy

0 p. – powyżej 3 błędów

Za błędy ortograficzne w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się uznaje się:

- łamanie zasad pisowni wyrazów *z u – ó, ż – rz, h – ch*
- łamanie zasady pisania wielką literą na początku zdania.

b) interpunkcja

1 p. – dopuszczalne 4 błędy

0 p. – powyżej 4 błędów

c) zapis graficzny

Do błędów graficznych w pracach uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się zalicza się:

- **dodawanie, opuszczanie, przestawianie liter, sylab lub całych wyrazów**
- **mylenie liter:**
  - o podobnym kształcie (*a – o, l – ł – t, n – r, m – n, u – w, e – ě, a – q, i – j*)
  - dużych i małych (z wyjątkiem początku zdania)
  - rzadziej używanych (*h – H, f – F, L – F*)
  - odpowiedników głosek zbliżonych fonetycznie (*b – p, d – t, w – f, g – k, dz – c, sz – s, i – y, ě – em – en, q – om – on, ś – ź, ć – dź*)
  - różniących się w położeniu w stosunku do osi pionowej (*p – b, d – b*) lub poziomej (*m – w, n – u, b – p, d – g, p – g*)
- **ominięcie drobnych elementów graficznych, w tym:**
  - oznaczania miękkości nad literami
  - kropek (*dź, ź, i, j*)
  - „ogonków” przy literach *q* lub *ę* i kreski (wężyka) przy literach *ó, t* lub *ł*
- **błędy dotyczące podziału wyrazu**
- **utrata dźwięczności (*kóska* zamiast *kózka, proźba* zamiast *prośba*)**

4. SEGMENTACJA TEKSTU

Segmentacja tekstu oceniana jest ze względu na funkcjonalność, konsekwencję i celowość tekstu zgodnie z formą wypowiedzi. Należy wziąć pod uwagę, czy w tekście zostały wyodrębnione – językowo i graficznie – części pracy niezbędne dla jasnego przedstawienia realizacji tematu.

5. STYL

1 p. – styl stosowny, konsekwentny, dostosowany do formy wypowiedzi

Styl jest stosowny, dobór środków językowych jest celowy i adekwatny do formy, tematu i intencji wypowiedzi oraz odmiany pisanej języka. Dopuszczalne są drobne, sporadyczne odstępstwa od stosowności (mieszanie różnych stylów uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne).

0 p. – styl niestosowny, niekonsekwentny lub niedostosowany do formy wypowiedzi

Styl jest niestosowny, zdający niefunkcjonalnie łączy różne style, nie kontroluje jednolitości stylu, np. w wypowiedzi pojawiają się konstrukcje z języka potocznego, nieoficjalnego, wtręty ze stylu urzędowego, nadmierna metaforyka, wulgaryzmy.

Styl wypracowania nie musi być zgodny z upodobaniami stylistycznymi egzaminatora.